

گفت‌وگو با جناب آقای دکتر علی میثمی

ویدا وحیدنیا

عکاس: ابراهیم سیسان

اشاره

وقتی به گذشته می‌رویم به اولین گروه زمین‌شناسان ایران که دارای تحصیلات عالی هستند، نام استاد علی میثمی می‌درخشد.

وی در سال 1313 در منطقه لواسانات به دنیا آمد. در سال 1340 موفق به اخذ مدرک کارشناسی در رشته زمین‌شناسی از دانشگاه تهران شد. ایشان سپس برای تحصیلات تکمیلی به فرانسه رفتند و کارشناسی ارشد را در دانشگاه پیرماری کوری و دکترای رشته بیواستراتیگرافی را از دانشگاه سوربن فرانسه با موفقیت اخذ نمودند.

آقای دکتر میثمی سرگذشت قابل تأملی دارد که در ادامه به آن می‌پردازیم.

○ لطفاً بفرمایید به چه علت رشته زمین‌شناسی را انتخاب کردید؟ چه افرادی در این مورد تأثیرگذار بودند؟

● من علاقه زیادی به تاریخ زمین‌شناسی داشتم و به همین علت تا آخر دوره دکترا در این رشته کار کردم و تخصصم در رشته «بیواستراگرافی» است. بیشتر علاقه داشتم، درباره منابع زیرزمینی اطلاعاتی داشته باشم و بتوانم در این زمینه کار بیشتری انجام دهم. تحقیقاتم را روی حفاری نفتی انجام دادم و تخصصم در همین زمینه حفاری نفتی است.

○ تحصیلات دانشگاهی تان را کجا گذراندید؟

● تحصیلاتم را به این شرح دنبال کردم:

- اخذ مدرک کارشناسی رشته زمین‌شناسی از دانشگاه تهران در سال 1340؛

- اخذ مدرک کارشناسی ارشد رشته میکروبیواستراتیگرافی از دانشگاه پیرماری کوری پاریس؛

- اخذ مدرک دکترای رشته بیواستراتیگرافی از دانشگاه سوربن فرانسه با دو رساله دکترا با عنوان

«بیواستراتیگرافی سنوزوئیک ایتالیا» و «بیواستراتیگرافی سنوزوئیک ایران» با درجه اتا (ETAT) در سال

1348.

در پست‌های زیادی هم خدمت کرده‌ام، از جمله:

- عضو هیئت‌علمی گروه زمین‌شناسی دانشسرای عالی تهران در سال 1348؛

- مدیر گروه زمین‌شناسی دانشگاه تربیت‌معلم در سال‌های 1354-1359؛
- کسب رتبه دانشجویی در سال 1369؛
- کسب مقام استادی در سال 1378؛
- استاد تمام وقت دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر ری از سال 1378 تاکنون؛
- تدریس در دانشگاه تهران، دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه اصفهان، دانشگاه بلوچستان و چند واحد دانشگاه آزاد اسلامی؛

- مدیر گروه علوم تجربی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر ری؛
- عضو انجمن فارغ‌التحصیلان دانشگاه سوربن فرانسه؛
- عضو انجمن زمین‌شناسی ایران.

در ضمن، آزمایشگاه میکروپالئونتولوژی گروه زمین‌شناسی دانشگاه تربیت‌معلم، آزمایشگاه زمین‌شناسی دانش‌سرای عالی زاهدان، آزمایشگاه زمین‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرری، موزه زمین‌شناسی و موزه طبیعت و حیات‌وحش دارآباد را نیز تأسیس و راه‌اندازی کرده‌ام.

○ ضرورت توجه به رشته زمین‌شناسی و مطالعه آن در دوره متوسطه و دانشگاه‌ها از نظر جناب عالی چیست؟

● علوم زمین در دوره دبیرستان شروع می‌شود و کتاب‌های زمین‌شناسی باید بیشتر در اختیار علاقه‌مندان و دانش‌آموزان دبیرستان قرار بگیرد. لازم است در دبیرستان زمان زیادی گذاشته بشود تا دانش‌آموزان خود را به جایی برسانند که نظریاتی درباره قسمت‌های گوناگون و لایه‌های متفاوت زمین داشته باشند. رشته علوم زمین یکی از رشته‌های بسیار مفید اقتصادی کشور است. به منابع زیرزمینی می‌پردازد که در ایران یکی از منابع بزرگ زیرزمینی منابع نفت است و اقتصاد کشور روی نفت بنا شده است. به این جهت هر قدر بشود روی آن کار کرد، جا دارد. در این زمینه کشور باید از افراد خارجی بی‌نیاز بشود تا بتوانیم موفق شویم.

رشته علوم زمین یکی از رشته‌های بسیار مفید اقتصادی کشور است. به منابع زیرزمینی می‌پردازد که در ایران یکی از منابع بزرگ زیرزمینی منابع نفت است و اقتصاد کشور روی نفت بنا شده است. به این جهت هر قدر بشود روی آن کار کرد، جا دارد. در این زمینه کشور باید از افراد خارجی بی‌نیاز بشود تا بتوانیم موفق شویم

○ بنده به شخصه خاطرات خوبی از بازدیدهای علمی دارم که به همراه شما برگزار شدند. نقش

بازدیدهای علمی را در ایجاد علاقه و به یادسپاری اطلاعات بفرمایید.

● خب بازدیدهای علمی خیلی مؤثرند. بعضی از دانشجویان به قدری به این زمینه علاقه‌مند شدند که سال‌ها این رشته را ادامه دادند و الان مشغول به کار هستند و کارهای مفیدی هم انجام داده‌اند. در رشته زمین‌شناسی، انجام عملیات روی زمین، برای آشنایی با طبقات و لایه‌های زمین، بسیار اهمیت دارد و هر چه روی زمین کار بشود، این علاقه‌مندی بیشتر می‌شود. به همین دلیل است که هر زمین‌شناس باید بیشتر وقت خود را عملاً روی زمین بگذراند تا بتواند چیزهایی را کشف کند و منابعی را بیابد و از کتاب‌هایی که در این زمینه نوشته شده‌اند، استفاده کند. کشور ما خوشبختانه در دانشگاه‌ها برخلاف گذشته نمونه‌های خیلی جالبی جمع‌آوری کرده است. همچنین سازمانی به نام «سازمان زمین‌شناسی» به وجود آمده است و در آنجا موزه‌ای دایر کرده‌اند که برای علاقه‌مندان مفید است.

○ یکی از خاطرات بازدیدهای علمی‌تان را برایمان تعریف بفرمایید.

● من خیلی علاقه داشتم روی نمونه‌های دایناسورها که در کشورهای دیگر پیدا شده بودند کار کنم. در ایران کسی روی این موضوع کار نکرده بود. تا اینکه توانستیم در ایران رد پای دایناسور را در زرنند کرمان پیدا کنیم که نمونه‌ای از آن به صورت نمونه اصلی به وسیله کسی که در این زمینه تخصص داشت، ساخته شد. مردم از این نمونه در موزه دارآباد دیدن می‌کنند.

○ چه آرزویی دارید که با این رشته نیز در ارتباط است؟

● آرزویم این بود که بتوانیم در کشور ایران، مانند کشورهای دیگر جهان، به نمونه‌هایی از گونه‌هایی که منقرض شده و از بین رفته‌اند و کسی از آن‌ها اطلاعی ندارد، دست پیدا کنیم و نمونه‌ها را در موزه جمع‌آوری کنیم تا مردم، جوانان و متخصصان از آن‌ها استفاده کنند. خوشبختانه در موزه دارآباد موفقیت تا حدی حاصل شد. امیدوارم دیگران آن را پی بگیرند و به حد اعلا گسترش بدهند.

○ از راه‌اندازی بخش دیرینه‌شناسی موزه دارآباد بفرمایید؟

● ما در سال ۱۳۷۲ موزه‌ای به نام «موزه زمین‌شناسی دارآباد» تأسیس کردیم که در آنجا نمونه‌هایی در حدود چند هزار فسیل، سنگ و کانی گردآوری شدند و در معرض دید علاقه‌مندان قرار گرفتند. اگر بتوانیم همانند موزه دارآباد، موزه‌های دیگری در مناطق گوناگون کشور ایجاد کنیم، گام بلندی در راه پیشرفت رشته زمین‌شناسی در ایران برداشته‌ایم. به هر حال موزه دارآباد الگوی خوبی است و از این نمونه‌ها به حد کافی برای محصلان و دانشجویان در آنجا وجود دارد و امیدوارم از آن‌ها استفاده کنند.

○ چند نمونه شخصی جناب عالی در موزه دارآباد وجود دارد؟

● از میان نمونه‌هایی که خود من از نقاط مختلف ایران و کشورهای دیگر جمع‌آوری کرده‌ام، حدود ۲۰۰۰ نمونه در موزه دارآباد در معرض نمایش قرار دارد.

○ در پایان چه توصیه‌ای به دست‌اندرکاران آموزش زمین‌شناسی در آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها دارید؟

● کسانی که در زمینه زمین‌شناسی به تخصص رسیده و کار کرده‌اند و اطلاعاتی دارند، به صورت وسیع‌تری دانش خود را برای جوانانی که در آینده به آموزش و پرورش وارد می‌شوند، شرح دهند تا آنان به این رشته علاقه‌مند بشوند. توصیه من به علاقه‌مندان این است که از مراکزی مثل سازمان زمین‌شناسی و جاهای دیگر ایران در دانشگاه‌های شهرستان‌ها و حوزه‌های گوناگون که الان دایرند، استفاده کنند. بازدید از امکانات این مراکز برای آموزش جوانانی که در دبیرستان در این رشته تحصیل می‌کنند، مفید است.

○ از فرصتی که در اختیارمان قرار دادید سپاسگزارم. از خداوند منان برایتان سلامتی و شادی خواستارم.

● برای شما آرزوی سلامتی دارم که خود شما هم به این زمینه علاقه‌مند بودید و این مصاحبه را برگزار کردید. امیدوارم در آینده به مطالعه در این زمینه ادامه بدهید و اطلاعات گسترده‌ای در مورد زمین‌شناسی به دست آورید.